

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**

zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Uršulou
sídlem Na Příkopě 988/31, 110 00 Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**

sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2019 č. j. MPSV-2019/47835-923,
ve věci příspěvku na zvláštní pomůcku

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou původně Městskému soudu v Praze dne 13. 5. 2019 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2019, č. j. MPSV-2019/47835-923 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky (dále jen „úřad práce“) ze dne 6. 11. 2017, kterým byla žalobkyni zamítnuta žádost o dávku pro osoby se zdravotním postižením - příspěvek na zvláštní pomůcku („stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC“), a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. Žalobkyně předně vytýkala žalovanému, že se ani nepokusil posoudit její zdravotní postižení, které má fakticky stejný dopad na nutné každodenní úkony jako zdravotní postižení, se kterým vyhláška č. 388/2011 Sb. spojuje vznik nároku na poskytnutí požadovaného příspěvku. Žalobkyně je pro svou nevidomost a onemocnění polyartritidou velmi obtížně pohyblivá v bytě, ve kterém bydlí, a v důsledku toho ani za každodenní pomoci pečovatelské služby není schopna zvládat obvyklou hygienu jinak než ve sprchovém koutu. Proto žalobkyně provedla příslušné úpravy ve svém bytě a příspěvek žádá na tyto úpravy. Žalobkyně má právo na ochranu svého zdraví, jak jej poskytuje i Listina základních práv a svobod, a možnost realizace tohoto základního práva se provedenou rekonstrukcí významně zlepšila. Rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí žalobkyně považuje za formalistické.
2. Žalobkyně nesouhlasí s žalovaným přijatým výkladem příslušných ustanovení, neboť vyhláška č. 388/2011 Sb. zužuje zákonem č. 329/2011 Sb. daný nárok, což je v rozporu s článkem 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
3. Konečně žalobkyně namítla, že prvostupňové rozhodnutí bylo založeno na tom, že žalobkyně nesplňuje podmínky podle § 9 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb. a části 1 bod 4 přílohy k tomuto zákonu. Žalovaný jako důvod zamítnutí dodatečně uvedl odkaz na přílohu č. 1 k vyhl. 388/2011 Sb., která nebyla v prvostupňovém rozhodnutí zmíněna, ač byla aplikována. Již z tohoto důvodu měl žalovaný prvostupňové rozhodnutí zrušit.
4. Žalovaný s žalobou nesouhlasil a odkázal na své rozhodnutí, se kterým se zcela ztotožnil.
5. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.
6. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně dne 28. 6. 2017 požádala o příspěvek na zvláštní pomůcku – rekonstrukce koupelny za účelem výměny vany za sprchový kout pro lepší mobilitu žadatele.
7. Úřad práce požádal o posouzení zdravotního stavu žalobkyně, které zpracoval posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení MUDr. A. S. dne 4. 10. 2017. Uzavřel, že zdravotní stav žalobkyně je dlouhodobě nepříznivý a omezuje orientaci a pohyblivost žalobkyně. Rozhodující příčinou je slepota obou očí a revmatoidní artritida. Nejedná se přitom o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí uvedené v části I bodě 1 přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. Následně úřad práce dne 6. 11. 2017 zamítl žádost žalobkyně o

příspěvek na požadovanou zvláštní pomůcku, neboť žalobkyně netrpí těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, jak je uvedena v části 1 v bodě 4 přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb.

8. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání k žalovanému, ve kterém namítla, že § 9 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb., nepodmiňují přiznání nároku pouze těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, ale také existenci těžkého zrakového postižení, kterým žalobkyně trpí, neboť je prakticky nevidomá. Tento zdravotní stav má žalobkyně již 10 let.
9. Žalovaný poté, co nechal zpracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, která dne 14. 2. 2019 dospěla k témuž závěru jako posudkový lékař OSSZ, tedy že žalobkyně netrpí těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, rozhodl napadeným rozhodnutím.
10. Žalobkyně namítá, že žalovaný svým rozhodnutím zasáhl do jejího základního práva na ochranu zdraví a současně považuje výklad přijatý žalovaným i úřadem práce za příliš formalistický. Žalobkyně žádala o příspěvek na zvláštní pomůcku „stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC“. Žádala tak o příspěvek, který je podle § 2 písm. b) zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (dále jen „zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením“) podmíněn zdravotním postižením. Zákon sám upravuje podmínky nároku na poskytnutí příspěvku, seznam druhů a typu zvláštních pomůcek stanoví prováděcí předpis. Konkrétně podle § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, *nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení anebo těžké zrakové postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku*; podle odstavce 13 téhož ustanovení, *seznam druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, těžce sluchově postiženým osobám, těžce zrakově postiženým osobám a osobám s těžkou nebo hlubokou mentální retardací, na jejich pořízení se poskytuje příspěvek, stanoví prováděcí právní předpis*.
11. Pravomoc vydat vyhlášku k provedení § 9 odst. 13 zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením má podle § 37 tohoto zákona Ministerstvo práce a sociálních věcí, které ve vyhlášce č. 388/2011 Sb., v příloze 1 stanovilo druhy a typy zvláštních pomůcek určených osobám se zdravotním postižením, na jejich postižení se poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcku, přičemž každému ze zdravotních postižení, uvedených v § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením jsou přiřazeny určité zvláštní pomůcky. Konkrétně v oddíle I. jsou uvedeny zvláštní pomůcky určené osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, a oddíle I., bodě 1 písm. b) je upraveno, že osobám se zdravotním postižením, které je uvedeno v části I. bod 1 přílohy 1 k zákonu (míněn zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením), se poskytuje zvláštní pomůcka „stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC“.
12. Námitce žalobkyně, že žalovaný přistoupil k výkladu uvedených ustanovení formalisticky a že měl přihlídnout k dopadům, které má zdravotní postižení žalobkyně a které ji podle ní omezuje stejně, jako těžká vada nosného nebo pohybového aparátu, kterým podle posudků jak posudkového lékaře, tak posudkové komise MPSV netrpí (což

žalobkyně ani nerozporuje), tak nelze přisvědčit. Žalovaný totiž při výkladu, na kterou konkrétní zvláštní pomůcku má žadatel nárok, nemá správní uvážení. Zákon sám stanoví podmínky, za kterých vzniká osobám se zdravotním postižením nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku v obecné rovině, druhy a typy zvláštních pomůcek, jejich výčet a přiřazení ke konkrétnímu v ustanovení § 9 odst. 1 zákona vyjmenovanému zdravotnímu postižení upravuje na základě zákonného zmocnění prováděcí předpis (citovaná vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí), která nárok neomezuje, jak se mylně domnívá žalobkyně, ale konkretizuje, když zákon sám druhy a typy zvláštních pomůcek neobsahuje a odkazuje v tom právě na prováděcí předpis. Je – li tedy žadatel oprávněnou osobou podle § 3 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a trpí – li některým z předvídaných zdravotních postižení, které jsou taxativně vyjmenovány v § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a taxativně vymezeny ve svých konkrétních onemocněních v příloze 1 tohoto zákona, vznikne mu nárok na některou z konkrétních druhů nebo typů zvláštních pomůcek, nikoliv na pomůcku libovolnou. Jak bylo uvedeno výše, zvláštní pomůcka „stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC“ je podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 388/2011 Sb., oddíl I. bod 1 b) spojena se zdravotním postižením *těžká vadou nosného a pohybového ústrojí*, a konkrétním onemocněním, které je vyjmenováno v příloze zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením pod bodem I. bod 1. Nárok na tuto pomůcku tak nemá každá osoba, která je zdravotně postižená, ani každá osoba, která je zdravotně postižená postižením vyjmenovaným v § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ale konkrétně a pouze osoba, která trpí těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí jak je definuje příloha č. 1 k zákonu o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Výčet druhů a typů zvláštních pomůcek, stejně jako výčet postižení, které se považují za těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, je stanoven uzavřeně, nikoliv demonstrativně, neboť není uveden slovy „například“, „v dalších obdobných zdravotních postiženích“ apod. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 4 Ads 51/2016 – 29).

13. Jak již bylo řečeno, mezi účastníky není sporné, že žalobkyně netrpí těžkou vadou nosného pohybového ústrojí, koneckonců v tomto směru se shodují jak závěr posudkového lékaře OSSZ, tak závěr posudkové komise MPSV a žalobkyně proti jejich posouzení nic nenamítá. Žalobkyně zdůrazňuje, že jejím základním zdravotním postižením, v důsledku kterého je špatně mobilní a které vede ke komplikaci při vykonávání hygieny, je oboustranná nevidomost spojená s polyartritidou. Žalobkyně tak trpí těžkým zrakovým postižením a osobám takto postiženým jsou poskytovány jiné zvláštní pomůcky, než zvláštní pomůcka „stavební práce spojení s uzpůsobením koupelny a WC“.
14. Krajský soud dále tomu dodává, že zákonodárce zvolil jasnou úpravu sociálních práv žalobkyně, neboť nárok na dávku osobě se zdravotním postižením lze podřadit pod článek 31 Listiny základních práv a svobod, tedy sociální práva, kterých je podle článku 41 odst. 1 Listiny možno se domáhat pouze v mezích zákona, které tato ustanovení provádějí. Jak již dovodil Ústavní soud, u sociálních práv je dán užší prostor přezkumu, než je tomu u základních práv podle hlavy druhé, třetí a páté Listiny právě s ohledem na prostor, který je vymezen článkem 41 odst. 1 a článkem 4 odst. 4 listiny (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2010 sp. zn. Pl. ÚS 8/07, bod 81 odůvodnění). Vhodnost, účelnost a sociální spravedlnost právní úpravy neposuzuje soud s výjimkou Ústavního soudu v případě

zjištěné protiústavnosti, neboť tyto úvahy nepřísluší soudu, ale zákonodárci. Jedná se o otázky v podstatě politické, kam primárně spadá celá oblast sociálních práv (k tomu srov. např. bod 78 nálezů Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2008 sp. zn. Pl.ÚS 2/08, dále bod 90 odůvodnění nálezů ze dne 20. 5. 2008 sp. zn. Pl.ÚS 1/08). Za této situace je námitka formalistického přístupu žalovaného a porušení základního práva na zdraví žalobkyně nedůvodná.

15. Žalobkyně dále namítala, že prováděcí vyhláška neústavně zužuje její nárok, který vyplývá ze zákona č. 329/2011 Sb. V tom se žalobkyně rovněž mylí, neboť – jak už bylo vysvětleno výše - prováděcí vyhláška upřesňuje a konkretizuje, jaké zvláštní pomůcky má zákon na mysli, když stanoví vznik nároku na dávku na jejich pořízení, přičemž tento postup předvídá sám zákon v citovaném § 9 odst. 13. Takový postup není neústavní, naopak naplňuje z článku 31, věty druhé Listiny vyplývající právo na poskytnutí bezplatných zdravotních pomůcek těm, kdo mají zdravotní pojištění, za podmínek, které tak stanoví zákon.
16. Žalobkyně dále namítla, že žalovaný měl zrušit prvostupňové rozhodnutí z důvodu, že v něm úřad práce neodkázal na vyhl. č. 388/2011 Sb., ačkoliv ji aplikoval. Ani tato námitka není důvodná. Jak vyplývá z § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, *k vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popř. na jeho správnost, se nepřihlíží.* Neuvedl-li úřad práce do svého rozhodnutí vyhlášku č. 388/2011 Sb., ač ji aplikoval, a rozhodnutí jako takové je správné a zákonné, pak žalovaný postupoval správně, když k této vadě prvostupňového rozhodnutí nepřihlédl a napadené rozhodnutí potvrdil.
17. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí je z hlediska žalobních bodů zákonné a žalobní námitky nejsou nedůvodné, krajský soud žalobu postupem podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
18. V řízení byl plně procesně úspěšný žalovaný, který v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení; procesně neúspěšné žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení. (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 5. února 2020

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně